

NOTAT

**Prinsipper for NOKUTs eksterne
evalueringsvirksomhet**

2022

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker årlig rundt 900 sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Tittel	Prinsipper for NOKUTs eksterne evalueringsevirsomhet
Dato	[18.08.2022]

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Prinsipper for NOKUTs eksterne evalueringsvirksomhet

1 NOKUTs eksterne evalueringsvirksomhet

Universitets- og høyskoleloven § 2-1 fjerde ledd og studiekvalitetsforskriften § 1-5 andre ledd slår fast at NOKUT skal gjennomføre evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i norsk høyere utdanning. En tilsvarende formulering finnes på nåværende tidspunkt ikke for høyere yrkesfaglig utdanning, men NOKUT står fritt til å velge evalueringsvirkemiddelet i sitt arbeid også når det gjelder denne sektoren (jf. studiekvalitetsforskriften § 1-6). NOKUT står videre fritt til å gjennomføre evalueringer også for andre formål, eksempelvis for å frembringe kunnskap om utdanningskvaliteten på et gitt fagområde knyttet til høyere utdanning eller høyere yrkesfag utdanning eller for å legge til rette for læring og kvalitetsutvikling (jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1 andre ledd).

NOKUTs eksterne evalueringsvirksomhet omfattes av [nasjonalt rammeverk for evaluering av norsk forskning og høyere utdanning](#) og skal dermed bidra til kvalitetsarbeid ved institusjonene, kunnskapsbasert policyutvikling, et godt kunnskapsgrunnlag for studiesøkere og samarbeidspartnere, tillit til høyere utdanning i befolkningen, og åpenhet om bruk av offentlige midler.

NOKUTs evalueringer har dermed ulike formål som ikke utelukker hverandre, men heller supplerer hverandre. Først gjennomfører NOKUT evalueringer for å bedømme kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Den komparative siden ved evalueringene kan gi utdanningsinstitusjonene muligheten til å sammenligne sine studietilbud med tilsvarende studietilbud ved andre institusjoner.

Videre skal evalueringene frembringe kunnskap om kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Evalueringene bidrar dermed med viktig informasjon for både ledelse, faglig og administrativt ansatte og studenter ved utdanningsinstitusjoner, fremtidige studiesøkere, kandidater, samarbeidspartnere, interesseorganisasjoner, Kunnskapsdepartementet, NOKUT samt andre relevante interessenter. På denne måten bidrar evalueringene også til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning.

Til slutt gjennomfører NOKUT evalueringer for å bidra til å videreutvikle kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning ved å identifisere gode praksiser og utfordringer og gi råd om tiltak. Evalueringene har en læringsorientert tilnærming og skal legge til rette for erfaringsdeling. Råd og anbefalinger i NOKUTs evalueringsrapporter er dermed rettet mot ulike aktører i og rundt evalueringsobjektene, eksempelvis ledelse, faglig og administrativt ansatte, studenter ved de aktuelle utdanningene og relevante sektormyndigheter.

NOKUTs evalueringer vurderer vanligvis utdanningskvaliteten i alle studietilbud innen en bestemt utdanningstype. De kan imidlertid også bestå av tematiske vurderinger med søkelys på kvalitetsområder i studietilbud på tvers av fagområder.

2 Hvilke prinsipper ligger til grunn for NOKUTs eksterne evalueringsvirksomhet?

NOKUTs evalueringsarbeid bygger på prinsipper nedfelt i lover og forskrifter for NOKUTs virksomhet, herunder forvaltningsloven, universitets- og høyskoleloven og studiekvalitetsforskriften, og i nasjonalt rammeverk for evaluering av norsk forskning og høyere utdanning. I tillegg bygger det på [de europeiske standardene og retningslinjene for kvalitetssikring \(ESG\)](#), anerkjente kvalitetsstandarder for evalueringer, for eksempel fra [OECDs utviklingskomite \(DAC\)](#) og [Joint Committee on Standards for Educational Evaluation \(JCSEE\)](#), og veiledere om evalueringer i staten fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ).

Følgende prinsipper er særlig relevante for NOKUTs evalueringsarbeid:

- 1. Evalueringene skal være uavhengige.**
 - a. Evalueringsprosessene og -resultatene er faglig uavhengige, jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1 første ledd.
 - b. NOKUT skal sørge for at de som gjennomfører evalueringene er habile.

- 2. Evalueringene skal følge strenge kvalitetskrav.**
 - a. Evalueringene skal baseres på et pålitelig og relevant datagrunnlag.
 - b. Evalueringer skal ha design og metoder som er egnet til formålet.
 - c. Evalueringene skal utføres av personer med relevant kompetanse.
 - d. De som utfører evalueringene, skal utvise varsomhet i konklusjoner om årsaksforhold.
 - e. Evalueringene skal være kostnads- og tidseffektive.
 - f. NOKUT skal sikre kvaliteten i sine eksterne evalueringer.

- 3. Evalueringsprosessene skal være transparente og forutsigbare.**
 - a. Institusjonene skal varsles om kommende evalueringer og gis tidsplanen for evalueringsprosessen så tidlig som mulig.
 - b. NOKUT skal fastsette hensiktsmessige tidsfrister for alle milepæler i evalueringsprosessen, særlig for selvevalueringer og institusjonsbesøk.
 - c. Institusjonene skal ha kjennskap til hvorfor og hvordan evalueringen gjennomføres, herunder hvilke datakilder som benyttes, hvilke vurderingskriterier som er lagt til grunn og hva de er forventet å bidra med i evalueringsprosessen.
 - d. NOKUT skal legge til rette for medvirkning og involvering av interessenter i evalueringsprosessen.
 - e. Institusjonene skal gis anledning til å ta opp bekymringer knyttet til evalueringsprosessen med NOKUT.
 - f. Institusjonene skal gis muligheten til å gjennomgå evalueringsrapporten for faktafeil, skrivefeil og misforståelser i utkast til rapport. NOKUT korrigerer deretter eventuelle feil før rapporten offentliggjøres.
 - g. Institusjonene skal gis muligheten til å skrive en offentlig uttalelse om evalueringsrapporten. Uttalelsene legges frem for NOKUTs styre og publiseres sammen med evalueringsrapporten.

h. Institusjonene skal gis rett til å klage på evalueringsrapporten på bakgrunn av feil knyttet til NOKUTs prinsipper for ekstern evalueringsvirksomhet. NOKUT skal informere om muligheten og fremgangsmåten for å klage.

4. Ved evalueringer som baseres på vurderinger fra en sakkyndig komité, skal NOKUT sørge for at komiteen har en hensiktsmessig sammensetning.

- a. Den sakkyndige komiteen skal samlet ha kompetanse i, og erfaring fra, fagområdene og/eller de tematiske områdene som er av relevans for evalueringen.
- b. I evalueringer av utdanningskvalitet skal minst ett av medlemmene i komiteen være student.
- c. I evalueringer av utdanningskvalitet skal minst ett av medlemmene i komiteen være representant fra arbeids- eller samfunnsliv.
- c. Den sakkyndige komiteen skal, så langt det lar seg gjøre, ha en balansert sammensetning med tanke på kjønn, alder, geografi og institusjonell tilknytning.
- d. Institusjonene skal gis anledning til å kommentere og komme med innspill til sammensetningen av komiteen.
- e. Institusjonene skal gis anledning til å kommentere på de utvalgte sakkyndige før de oppnevnes.

5. Evalueringresultatene skal være offentlig tilgjengelige.

- a. Alle evalueringer som foretas av NOKUT er offentlige jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1 fjerde ledd, og vil bli publisert på NOKUTs nettsider.
- b. NOKUT skal bidra til at evalueringresultatene gjøres kjent, jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1 fjerde ledd.
- c. NOKUT skal bidra til oppfølgingen av evalueringresultatene.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)